

แคนา

Trumpet Tree

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name) : *Dolichandrone serrulata* (Wall. ex DC.) Seem.

ชื่อสามัญ (Common name) : Trumpet Tree

ชื่อเรียกอื่น (Other names) : แคนขาว แคนเค็ดถวา (เชียงใหม่), แคนทราย (นครราชสีมา), แคนแฉก (ภาคเหนือ), แคนฮ่อ แคนป่า (ลำปาง), แคนยาว แคนาว (ปราจีนบุรี)

ชื่อวงศ์ (Family name) : BIGNONIACEAE

ลักษณะวิสัย : ไม้ต้นผลัดใบ ขนาดกลาง สูงประมาณ ๑๐-๒๕ ม. ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดแคบทรงกระบอก

แตกกิ่งต่ำกิ่ง ก้านเรียวเล็ก เปลือกต้นสีน้ำตาลอ่อนหรือมีจุดดำประปราย ผิวต้นเรียบหรือหยาบเล็กน้อย

ใบ : ใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียวปลายคี่ ช่อใบยาว ๓๐-๔๕ ซม. ใบย่อย ๓-๕ คู่ แผ่นใบย่อยรูปรีหรือ รูปใบหอก ยาว ๕-๑๕ ซม. ปลายใบแหลม โคนใบเบี้ยว ขอบใบหยักแบบฟันเลื่อยตื้นๆ แผ่นใบด้านบนเรียบ ด้านล่างมีขน ประปรายบนก้านใบ ก้านใบย่อยยาว ๐.๗-๑.๐ ซม.

ดอก : ดอกช่อแบบช่อกระจุกสั้น ออกตามปลายกิ่งแต่ละช่อมี ๓-๗ ดอก ดอกใหญ่รูปแตรสีขาวมีกลิ่นหอม ก้านดอกยาว ๑.๘-๔ ซม. กลีบเลี้ยงโคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอดปลายแยกเป็น ๕ แฉก สีเขียวอ่อนหนาและเหนียว กลีบดอก โคนเชื่อมติดกันเป็นหยอดยาว โคนแคบ ปลายกลีบดอกบานคล้ายปากแตรปลายหยักเป็นคลื่นแยกเป็น ๕ กลีบ ดอกย่อยยาว ๑๒-๒๑ ซม. เกสรเพศผู้มีสีเหลืองอยู่ภายในท่อของกลีบดอกจำนวน ๔ อัน ยาว ๓-๕ ซม. เกสรเพศเมีย ๑ อัน ยาว ๑๐- ๑๒ ซม. ดอกแคนาจะค่อยๆบานทีละดอกในตอนกลางวัน

ผล : ผลแบนยาว ปลายแหลมบิดเป็นเกลียว ผิวฝักเกลี้ยง ขนาดประมาณ กว้าง ๑.๘ ซม. ยาว ๘.๕ ซม.

เมล็ด : เมล็ดรูปสี่เหลี่ยม มีปีกใส ขนาดกว้าง ๕-๘ มม. ยาว ๒.๒-๒.๘ ซม.

การขยายพันธุ์ : ขยายพันธุ์โดยการเพาะเมล็ด และการปักชำ

การกระจายพันธุ์ : พบในเอเชียเขตร้อน ประเทศบังคลาเทศ พม่า ไทย ลาว เวียดนาม

ประวัติพันธุ์ไม้ (ในประเทศไทย) : ในประเทศพบได้ทุกภาค ยกเว้นภาคใต้ ขึ้นตามประปรายตามป่าเบญจพรรณ ป่าเปิด บริเวณพื้นที่ล่างถึงป่าดิบเขาสูง ความสูงไม่เกิน ๓๐๐ ม. และพบตามทุ่งนาในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประโยชน์ และ สรรพคุณ : ปลูกเป็นไม้ประดับให้ร่มเงา เนื้อไม้ใช้ในการก่อสร้างบ้านเรือน ทำเสา พื้นกระดาน ฝาเพดาน ดอกแคนาสามารถนำมาเป็นอาหารได้ เช่น ต้มจิ้มกินกับน้ำพริก ทำแกงส้ม และมีสรรพคุณเป็นยาพื้นบ้าน ดังนี้

ราก	ตำเป็นยาพอกแก้ฝีเปื่อยพัง แก้บวม ต้มน้ำดื่มแก้เสมหะ ถ่ายพยาธิ บำรุงโลหิต
เปลือกต้น	เป็นยาระงับเชื้อ ชำระล้างบาดแผล ห้ามเลือด สมานแผล และต้มน้ำดื่ม แก้บิด ท้องร่วง ท้องอืดท้องเฟ้อ ใช้กับสตรีหลังคลอด
ใบ	แก้ปวดศีรษะ ริดสีดวงจมูก ใช้ตำพอกแผล หรือต้มน้ำบ้วนปาก
ดอก	บำรุงกำลัง เจริญอาหาร แก้บวม ขับพยาธิ แก้ท้องเดิน
เมล็ด	รสหวานเย็น แก้อาการปวดประสาท แก้โรคชัก ช่วยในการนอนหลับ

แหล่งอ้างอิง

เต็ม สมิตินันท์. (๒๕๕๓). *ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

ราชันย์ ภูมา. (๒๕๕๙). สารานุกรมพืชในประเทศไทย (ฉบับย่อ) เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานหอพรรณไม้ สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

สุธรรม อารีกุล. (๒๕๕๒). องค์ความรู้เรื่องพืชป่าที่ใช้ประโยชน์ทางภาคเหนือของประเทศไทย เล่ม ๒. เชียงใหม่ : มูลนิธิโครงการหลวง.

ฐานข้อมูลพรรณไม้ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ : สืบค้น ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕, จาก

<https://www.royalparkrajapruek.org/Plants>

คณะผู้จัดทำ

โครงการพัฒนากิจกรรมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
สำหรับโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา